

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/2471,Rajd-edukacyjny-Szlakami-mjr-Jana-Piwnika-Ponurego-i-gen-Antoni-ego-Hedy-Szarego-.html>
31.03.2026, 21:08

Rajd edukacyjny „Szlakami mjr. Jana Piwnika »Ponurego« i gen. Antoniego Hedy »Szarego«” – Wykus – Wąchock – Skarżysko-Kamienna – Brzask, 26-28 września 2008 r.

26.09.2008

Osoby mjr. Jana Piwnika „Ponurego” i gen. Antoniego Hedy „Szarego” są nierozdzielnie związane z najnowszą historią Polski i regionu świętokrzyskiego. Wywarły ogromny wpływ na kształtowanie świadomości narodowej nie tylko wśród podkomendnych w czasie II wojny światowej i w latach 1945–56, ale również miały kolosalny wpływ na kształtowanie postaw kolejnych pokoleń Polaków. Z tego też powodu właśnie ich pamięci poświęcony był tegoroczny rajd edukacyjny, zorganizowany przez Biuro Edukacji Publicznej Delegatury IPN w Kielcach.

W rajdzie wzięło udział 30 uczniów wraz z nauczycielami, którzy reprezentowali VI LO im. J. Słowackiego w Kielcach, VII LO im. J. Piłsudskiego w Kielcach, Zespół Szkół Leśnych im. R. Gesinga w Zagnańsku oraz Stowarzyszenie Orłąt Armii Krajowej w Kielcach.

Pierwszego dnia rajdu, 26 września, uczestnicy wyruszyli na trasę po zakwaterowaniu w bazie noclegowej w Świętej Katarzynie. Grupy rozpoczęły marszobieg w okolicach miejscowości Sieradowice – Siekierno około godz. 10.00. Trasa licząca ponad 20 km przebiegała przez Sieradowice, Siekierno, Wykus, Mogiłę Zjawy, Obóz Langiewicza, Jadźwińską Górę, Rataje i kończyła się w Wąchocku. Celem rekonesansu było dotarcie do wyznaczonych miejsc i zebranie relacji (w Sieradowicach, Siekiernie, Ratajach i Wąchocku) od okolicznej ludności na temat działalności „Ponurego” i „Szarego”.

W Wąchocku młodzież zwiedziła klasztoru Ojców Cystersów (izbę pamięci walk o niepodległość Polski), w którym spoczywa urna z prochami mjr. Jana Piwnika „Ponurego”. O godz. 17.00 w wąchockim Domu Kultury odbyło się spotkanie z dr. Ryszardem Śmietanką-Kruszelnickim, który wygłosił wykład na temat „Partyzanci Gór Świętokrzyskich w walce o Wolną i Niepodległą”, zorganizowany w ramach obchodów 69. rocznicy powstania Polskiego Państwa Podziemnego. Po wykładzie młodzież oraz zgromadzeni mieszkańcy miasta obejrzeli film poświęcony Polskiemu Państwu Podziemnemu.

W godzinach wieczornych, w miejscu noclegu w Świętej Katarzynie, każdy z zespołów przedstawił sprawozdanie z wykonania zadań wyznaczonych na ten dzień.

Następnego dnia grupy wyruszyły z okolic miejscowości Pogorzałe koło Skarżyska-Kamiennej. Trasa licząca ponad 15 km przebiegała przez Pogorzałe, Łazy, Skarżysko-Kamienną, Brzask, Kamienną Górę i Górę Baranowską. Grupy wykonywały zadania na trasie i zbierały informacje na temat przygotowań i koncentracji oddziałów „Szarego” i „Harnasia” w sierpniu 1945 r. przed rozbiciem więzienia kieleckiego.

Po zakończeniu przemarszu uczestnicy rajdu odwiedzili Muzeum Martyrologii Wsi Polskiej w Michniowie i powrócili do bazy noclegowej. Wieczorem przy ognisku odbyło się tam spotkanie

z Andrzejem Jankowskim, pracownikiem Delegatury IPN w Kielcach oraz byłym kierownikiem Okręgowej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskiej w Polsce, który przedstawił najciekawsze sprawy związane ze ściganiem zbrodniarzy wojennych z okresu II wojny światowej. W trakcie spotkania przy ognisku ogłoszone zostały także wyniki rywalizacji. Wszyscy uczestnicy rajdu otrzymali nagrody i wyróżnienia z rąk Doroty Koczwańskiej-Kality, Dyrektora Sekretariatu Prezesa IPN oraz Leszka Bukowskiego, Naczelnika Delegatury IPN w Kielcach.

Ostatniego dnia rajdu uczestnicy zwiedzili Muzeum Hutnictwa Starożytnego w Nowej Słupi. U podnóża Świętego Krzyża pod Pomnikiem Ofiar Zbrodni Katyńskiej młodzież oddała hołd Polakom pomordowanym i pogrzebanym w Katyniu, Miednoje i Charkowie. Na zakończenie natomiast miała niepowtarzalną okazję spotkać się i porozmawiać z córką gen. Antoniego Hedy „Szarego”, Teresą Hedą-Snopkiewicz.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

1

2

3

4